

UZASADNIENIE

STANOWISKA STRON

Związek (...) z siedzibą w W. wniósł pozew przeciwko (...) spółce jawnej z siedzibą w G., w którym domagał się zasądzenia od pozwanego kwoty 6 747,19 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w zapłacie liczonymi od:

- kwoty 5.905,62 złotych od dnia 1 maja 2021 roku do dnia zapłaty,
- kwoty 841,57 złotych od dnia 30 czerwca 2021 roku do dnia zapłaty.

Powód wniósł również o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu żądania pozwu, powód wskazał, że zobowiązanie pozwanego wynika z umowy licencyjnej, na mocy której pozwany uzyskał prawo do publicznego wykorzystywania chronionych utworów z repertuaru powoda w zamian za zryczałtowane wynagrodzenie miesięczne, którego pozwany nie uiszczył.

W dniu 20 maja 2022 roku Sąd Okręgowy w Gdańsku wydał nakaz zapłaty zobowiązując pozwanego do zapłaty powodowi kwoty 6.747,19 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwot i dat wskazanych w treści pozwu do dnia zapłaty w ciągu dwóch tygodni od doręczenia nakazu wraz z kosztami postępowania w kwocie 1.617 złotych.

Pozwany wniósł sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości, wnosząc jednocześnie o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych. Strona pozwana podniosła, iż zgodnie z art. 151 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2095 z późn. zm.) (dalej jako ustawa covid-19) w okresie, w którym obowiązuje zakaz prowadzenia działalności od przedsiębiorców „wstrzymuje się” pobieranie wynagrodzeń na rzecz organizacji zbiorowego zarządzania. Powyższe oraz fakt, że pozwany nie prowadził działalności w okresie, za który została naliczona opłata, świadczy, w ocenie pozwanego, o braku obowiązku jego uiszczenia w terminie późniejszym.

Powód zaprzeczył powyższym twierdzeniom. W jego ocenie, ustawowe określenie „wstrzymuje się” oznacza odroczenie płatności z tytułu publicznego odtwarzania fonogramów, a nie jej umorzenie.

USTALENIA FAKTYCZNE

Powód, Związek (...) z siedzibą w W. (w dalszej części uzasadnienia: (...)), jest organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi w rozumieniu art. 3 pkt 2 Ustawy z dnia 15 czerwca 2018 roku o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi (Dz.U. z 2008 r. poz. 1293; dalej także: u.z.z.) i posiada zezwolenie Ministra Kultury i Sztuki nr DP.WPA.024/482/02/ik z dnia 5 marca 2003 roku na zbiorowy zarząd prawami autorskimi na polach wskazanych w tej decyzji, na zarząd prawami autorskimi do fonogramów i wideogramów.

/okoliczności bezsporne/

Pozwany (...) spółka jawna z siedzibą w G., w oparciu o zawartą z powodem 9 lutego 2017 roku umowę licencyjną nr (...), uzyskał prawo do publicznego wykorzystywania w ramach prowadzonej działalności chronionych utworów z repertuaru (...). Strony umówiły się na wynagrodzenie w postaci stawki ryczałtowej naliczanej zgodnie z § 4 ust. 1 umowy oraz załącznika nr 1 do umowy generalnej z dnia 9.02.2017 roku. Umowa licencyjna została podpisana przez pozwanego.

Zgodnie z treścią umowy licencyjnej, powód wystawił pozwanemu faktury VAT:

a) nr (...) na kwotę 5.905,62 złotych z terminem płatności wyznaczonym na dzień 30 kwietnia 2021 r., za okres od dnia 16 marca 2020 r. do dnia 28 lutego 2021 r.

b) nr (...) na kwotę 841,57 złotych z terminem płatności wyznaczonym na dzień 29 czerwca 2021 r. za okres od dnia 1 marca 2021 r. do dnia 31 maja 2021 r.

Pozwany nie opłacił powyższych faktur VAT.

/okoliczności bezsporne/

Pismem z 7 sierpnia 2021 roku, powód wezwał pozwanego do dobrowolnego uregulowania zadłużenia z tytułu wynagrodzenia autorskiego. Pismo zostało pozostawione bez odpowiedzi.

/okoliczności bezsporne/

PODSTAWA PRAWNA

Stan faktyczny w niniejszej sprawie był bezsporny. Strony go nie kwestionowały.

W konsekwencji Sąd ustalił stan faktyczny w niniejszej sprawie przede wszystkim w oparciu oświadczenia stron zawarte w pozwie, sprzecznie od nakazu zapłaty oraz kolejnym piśmie procesowym powoda. Sąd ocenił wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału, zgodnie z dyspozycją przewidzianą w art. 233 k.p.c. Sąd miał przy tym na uwadze to, iż żadna ze stron nie kwestionowała zgodności z oryginałami kopii dokumentów złożonych do akt sprawy, jak również wiarygodności tych dokumentów.

Sąd pominął wniosek strony pozwanej o przesłuchanie stron dla stwierdzenia faktu, że w okresie, za który żądana jest zapłata, ośrodek prowadzony przez pozwanego, nie funkcjonował z powodu epidemii COVID-19 na podstawie art. 235² § 1 pkt 2) Strona pozwana nie przytoczyła w sprzecznie dostatecznie precyzyjnych twierdzeń co do tego w jakich okresach nie prowadziła działalności gospodarczej i w jaki zakresie. Jedyny zarzut strony pozwanej dotyczył wykładni przepisów prawa w oderwaniu od okoliczności faktycznego prowadzenia działalności gospodarczej.

Sąd doszedł do przekonania, że powództwo zasługiwało w całości na uwzględnienie.

Pozwany nie kwestionował tego, że podpisał umowę z powodem. Pomimo zakwestionowania wysokości roszczenia nie przedstawił argumentacji na poparcie tej tezy. Zarzut pozostawał gołosłowny. Strona pozwana nie przedstawiła w uzasadnieniu sprzeciwu żadnej analizy wyliczeń przeprowadzanych przez powoda skupiając się jedynie na kwestionowaniu samej dopuszczalności naliczania opłat. Z uwagi na zgodność wyliczeń powoda z zapisami umowy sąd nie uwzględnił tego zarzutu.

Spór w niniejszej sprawie sprowadzał się do interpretacji treści art. 151 Ustawy COVID-19 w brzmieniu, które weszło w życie dnia 8 marca 2020 r. Przede wszystkim należało ocenić, czy pojęcie zastosowane w tym przepisie „wstrzymuje się pobieranie” oznacza, że należności z tytułu zbiorowego zarządzania prawami autorskimi podlegają umorzeniu za okres wskazany w przepisie, czy też organizacja zbiorowego zarządzania prawami autorskimi jest zobowiązana jedynie do czasowego wstrzymania ich poboru. Wykładnia tego przepisu będzie przedmiotem dalszej części niniejszego uzasadnienia.

Zgodnie z brzmieniem art. 151 ust. 1 tego przepisu: „W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, od przedsiębiorców w rozumieniu art. 4 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców wstrzymuje się pobieranie: 1) wynagrodzeń dla organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi wynikających z umowy, której przedmiotem jest korzystanie z utworów lub

przedmiotów praw pokrewnych lub pobór wynagrodzenia za takie korzystanie, a wynagrodzenia te nie są określane jako wprost zależne od faktycznego przychodu lub dochodu tego podmiotu za świadczenie przez niego usług w danym okresie (...). Przepis ten następnie był nowelizowany.

W przepisie, którego znówelizowana wersja weszła w życie dnia 16 grudnia 2020 roku i na moment wyrokowania pozostaje wersją aktualną, ustawodawca postanowił, co następuje: „Od przedsiębiorców w rozumieniu art. 4 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców przez okres, w którym obowiązuje zakaz prowadzenia działalności na podstawie art. 46a i art. 46b pkt 1-6 i 8-12 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, wstrzymuje się pobieranie: (...)”.

Treść znówelizowanego przepisu o tyle różni się od jego pierwotnej wersji, że wstrzymanie poboru nie zostało uzależnione od okresu obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, jednakże zostało wprost powiązane z obowiązywaniem ograniczeń oraz zakazów prowadzenia działalności wprowadzonych wydawanymi rozporządzeniami na podstawie Ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

Sąd przychylił się do stanowiska wyrażonego w dotychczasowym orzecznictwie sądów własności intelektualnej (m.in. wyroki Sądu Okręgowego w Gdańsku, sygn. XVII GW 229/21, XVII GW 241/21 oraz wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 31 maja 2022 r., sygn. XIX GW 383/21), według którego pojęcie „wstrzymuje się pobieranie” nie oznacza umorzenia należności z tytułu zbiorowego zarządu prawami autorskimi i pokrewnymi.

Ustawodawca w razie wprowadzenia takiego rozwiązania, posłużyłby się wprost terminem „umarza” lub równoznacznym. Posługując się wykładnią językową, wskazać należy, że „umorzyć” oznacza m.in. „zrezygnować całkowicie lub częściowo ze ściągania jakichś należności pieniężnych”¹, natomiast „wstrzymać” oznacza m.in. „odłożyć na później, zawiesić coś”, ewentualnie „powstrzymać się przez chwilę od czegoś”². Mając powyższe na względzie, pojęcie „wstrzymuje się pobieranie” oznacza wstrzymanie w czasie czynności polegającej na naliczaniu opłat i wystawianiu faktur VAT przez powoda jako organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi. Wobec tego w ocenie Sądu powód z końcem okresu, którego dotyczyło wstrzymanie, był uprawniony do naliczania należności pozwanemu oraz następnie ich poboru, gdyż należności te przysługiwały powodowi, aczkolwiek zawieszono możliwość ich poboru w okresie wskazanym w art. 15l ustawy COVID-19.

Wstrzymanie /zawieszenie poboru opłat okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, czy obowiązywania zakazu prowadzenia działalności, jest ingerencją ustawodawcy (państwa) w cywilno-prawny stosunek pomiędzy organizacją zbiorowego zarządzania (reprezentująca autorów, wykonawców itd.) a przedsiębiorcą korzystającym z praw autorskich (praw pokrewnych) tych podmiotów. Stan epidemii jak sytuacja nadzwyczajna niesie za sobą ujemne konsekwencje zarówno dla autorów (wykonawców) jak i dla przedsiębiorców. Zakaz naliczania i poboru opłat za korzystanie z utworów w okresie epidemii przenosiłby całe ryzyko tej sytuacji na podmioty praw autorskich (pokrewnych). Odroczenie płatności jest rozwiązaniem, choć niedoskonałym, to o tyle sprawiedliwym, że pozwala przedsiębiorcy na nieponoszenie tych wydatków o okresie, kiedy ze względu na epidemię nie prowadzi działalności, natomiast uprawnionemu pozwala na uzyskanie wynagrodzenia, choć w późniejszym terminie.

Jak już wskazano ustawa nowelizująca z dnia 9 grudnia 2020 r. wprowadzała możliwość żądania przez przedsiębiorców obniżenia wynagrodzenia dla organizacji zbiorowego zarządzania proporcjonalnie do obniżenia przychodu z działalności gospodarczej w związku z obowiązywaniem stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii. Pozwany nie wskazywał, aby ubiegał się o takie obniżenie wynagrodzenia, ani też nie wskazał okoliczności faktycznych, z których wynikałoby, że takie roszczenie mu przysługuje.

Powód wystawił pozwanemu fakturę VAT nr (...) na kwotę 5.905,62 złotych w dniu 10.03.2021 r. Odkonano to zatem już po wejściu w życie znówelizowanego art. 15l ustawy COVID-19 oraz częściowym uchyleniu obostrzeń i zakazów w prowadzeniu działalności. Faktura ta, zgodnie z jej opisem obejmuje „opłatę za należności odroczone z powodu COVID-19 za odtwarzanie fonogramów zgodnie z umową (...) za okres od 2020-03-16 do 2021-02-28”. Podobnie

faktura VAT nr nr (...) została wystawiona w dniu 15.06.2021 roku i obejmuje opłatę za odtwarzanie fonogramów zgodnie z umową (...) za okres 2021-03-01 do 2021-05-31.

W niniejszej sprawie powód dochodził także zasądzenia na jego rzecz odsetek za opóźnienie w zapłacie wynagrodzenia. Zgodnie z art. 481 § 1 i 2 k.c., jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi; jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie.

Mając na uwadze powyższe, Sąd zasądził w punkcie I. wyroku od pozwanego na rzecz powoda kwotę 6.747,19 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od kwoty 5.905,62 złotych od dnia 1 maja 2021 roku do dnia zapłaty oraz od kwoty 841,57 złotych od dnia 30 czerwca 2021 roku do dnia zapłaty.

KOSZTY PROCESU

O kosztach postępowania Sąd orzekł w punkcie II. wyroku na zasadzie odpowiedzialności za wynik procesu i biorąc pod uwagę treść art. 98 § 1 k.p.c., obciążając nimi stronę pozwaną jako przegrywającą sprawę całości.

Na koszty procesu składało się wynagrodzenie pełnomocnika strony powodowej w kwocie 1.800,00 złotych, które ustalono na podstawie § 2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (j.t. Dz. U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm.), opłata od pozwu w kwocie 400 złotych oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 złotych.

Mając na uwadze powyższe, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.217 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia zapłaty.

SSO Weronika Klawonn

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

SSO Weronika Klawonn

1 Słownik Języka Polskiego, Wydawnictwo Naukowe PWN, <https://sjp.pwn.pl/sjp/umorzyc;2532746.html>, dostęp: 23.11.2022,

2 Słownik Języka Polskiego, Wydawnictwo Naukowe PWN, <https://sjp.pwn.pl/sjp/wstrzymac;2538189.html>, dostęp: 23.11.2022,